

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

Met deze wijziging van het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit mer) wordt in de eerste plaats uitvoering gegeven aan het arrest van het Hof van Justitie van de EU (hierna: het Hof) van 15 oktober 2009¹.

Daarnaast wordt met deze wijziging uitvoering gegeven aan de reeds eerder toegezegde modernisering van het Besluit mer, zoals opgenomen in de brief van de toenmalige Staatssecretaris van VROM aan de Tweede kamer over het toekomstige stelsel voor milieueffectbeoordeling (Kamerstukken II, 2004/05, 29 383, nr 25, p.11) (hierna: beleidsbrief mer)

Het Hof heeft vastgesteld dat: 'door niet alle nodige maatregelen te hebben genomen om te verzekeren dat de projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, overeenkomstig artikel 4, leden 2 en 3, van - gelezen in samenhang met de bijlagen II en III bij - richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd bij Richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997 en bij Richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 (hierna: de richtlijn), worden onderworpen aan een vergunningsprocedure en een beoordeling van dat effect, het Koninkrijk der Nederlanden de krachtens deze richtlijn op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen'.

Het Nederlandse systeem van drempelwaarden voor mer-beoordelingsplichtige activiteiten blijkt niet in overeenstemming met de richtlijn te zijn. Wanneer een activiteit de drempelwaarde in kolom 2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit mer overschrijdt, beoordeelt het bevoegd gezag of er een milieueffectrapport (hierna: MER) moet worden gemaakt. Er bestaat geen verplichting om activiteiten te beoordelen die de drempel niet overschrijden. Volgens de richtlijn

moet bij het bepalen of er al dan niet een MER moet worden gemaakt, niet alleen de omvang van een activiteit een rol spelen, maar ook andere criteria, zoals de ruimtelijke context en de cumulatie met de omgeving, die zijn opgenomen in bijlage III bij de richtlijn. Om het arrest van het Hof uit te voeren worden de drempels voor de merbeoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. In onderdeel D van de bijlage bij het Besluit mer wordt een nieuwe categorie van activiteiten opgenomen, categorie 51. Deze categorie omvat alle activiteiten die onder de voor de merbeoordeling gedefinieerde drempel vallen.

Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer (hierna: de wet) zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn.

2. Inhoud van de wijzigingen

Er zijn vier soorten van wijzigingen. De eerste betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit mer. Deze wijziging is de reparatie van het Besluit mer als gevolg van het arrest.

De tweede wijziging is het aanpassen van de omschrijvingen aan de richtlijn. Ook deze wijziging is een onderdeel van de reparatie.

De derde wijziging (laten vervallen van koppen in onderdeel C en D van de bijlage bij het Besluit mer) betreft de modernisering van het Besluit mer. De vierde wijziging betreft aanpassingen die als gevolg van praktijkproblemen wenselijk zijn. Hieronder wordt elke wijziging nader toegelicht.

a. Indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D

Volgens het Hof heeft Nederland, door de drempelwaarden zo vast te stellen dat in de praktijk alle activiteiten van een bepaald type bij voorbaat zijn onttrokken aan de mer-

¹ Commissie tegen Nederland, zaak C-255/08 van 15 oktober 2009.

beoordeling, zonder dat is aangetoond dat deze activiteiten geen aanzienlijk milieueffect konden hebben, de grenzen van de richtlijn overschreden.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in navolging van het Hof geoordeeld dat het niet langer mogelijk is om enkel aan de drempelwaarden van het Besluit mer de zekerheid te ontleen dat voor een activiteit geen mer-beoordeling hoeft plaats te vinden (zaak gemeente Rucphen, [200904456/1/M2](#) . In afwachting van de onderhavige wijziging dient gekeken te worden of er sprake is van andere factoren als bedoeld in bijlage III, op basis waarvan een mer gemaakt zou moeten worden.

Omdat het systeem van absolute drempelwaarden de praktijk vanwege de duidelijkheid grote voordelen bood, is nader onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor verdere differentiatie van de drempelwaarden. Gebleken is echter, dat het in feite onmogelijk is om de drempelwaarden zo te formuleren dat rekening wordt gehouden met alle criteria van bijlage III van de richtlijn, zoals bijv. cumulatie, en daarbij te garanderen dat onder die drempelwaarde geen sprake kan zijn van aanzienlijke negatieve gevolgen voor het milieu. Om die reden is gekozen voor de oplossing om de drempelwaarden indicatief te maken. Hiermee wordt aan het bevoegd gezag een handvat geboden, namelijk de indicatie dat indien de activiteit onder de drempel ligt, er waarschijnlijk geen sprake kan zijn van aanzienlijke milieugevolgen. Het bevoegd gezag zal zich er echter nog van moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn. Dit is tot uiting gebracht door middel van een nieuwe categorie 51 in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit. Dit is in feite de codificatie van de uitspraak van de afdeling. Tegelijkertijd is van enkele begrippen, te weten windturbinepark en stedelijk ontwikkelingsproject een definitie opgenomen, omdat deze begrippen impliciet al een zekere ondergrens van de activiteiten kennen. Daarmee is enerzijds een maximale zekerheid gecreëerd dat het Besluit het arrest van het Hof volledig uitvoert, terwijl anderzijds de praktijk zoveel mogelijk duidelijkheid wordt geboden. In een handreiking zal worden uitgewerkt hoe het bevoegd gezag om kan gaan met de indicatieve beoordelingsdrempels en de toets aan de factoren van bijlage III van de richtlijn.

b. Omschrijving activiteiten sluit aan bij de richtlijn

Wat betreft de terminologie van de activiteiten is er voor gekozen om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de terminologie van de richtlijn. Hiermee is tevens bereikt dat soms onbedoelde koppen op de richtlijn worden geschrapt. Op deze manier worden de extra administratieve en bestuurlijke lasten die als gevolg van het indicatief maken van de drempelwaarden ontstaan, gecompenseerd

Een voorbeeld is de activiteit in bijlage II, onder 7f, van de richtlijn: 'installaties voor het slachten van dieren'. Dit was in categorie 39.1 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit mer omgezet als: een 'inrichting voor het slachten van dieren'. Onder de term 'inrichting' vallen echter ook zelfslachtende slaggers, terwijl die niet vallen onder de term 'installatie'. Enerzijds wordt onderkend dat het begrip 'inrichting' het voordeel heeft dat dit aansluit bij hoofdstuk 8 van de wetWm, terwijl het begrip 'installatie' niet is gedefinieerd. Anderzijds komt het begrip installatie nu ook al voor in onderdeel C categorie 21.6 en onderdeel D categorie 46.

Eenzelfde probleem doet zich voor bij bijlage II, onder 7e van de richtlijn. Dat onderdeel hanteert de term 'suikerwarenfabrieken'. Dit was omgezet als een 'inrichting bestemd voor het vervaardigen van suikerwerk' (onderdeel D categorie 38.3). Onder dit laatste valt ook de ambachtelijke productie van snoep, terwijl die niet onder de richtlijn valt.

c.. Vervallen van koppen onderdeel C

In de beleidsbrief mer van de toenmalige Staatssecretaris van VROM aan de Tweede kamer over het toekomstige stelsel voor milieueffectbeoordeling is aangegeven dat alle 'koppen' in onderdeel C van de bijlage bij het Besluit mer zoveel mogelijk zullen worden verplaatst naar onderdeel D en dat per kop in onderdeel D zal worden nagegaan of opschoning gewenst is. In dit besluit wordt daar gevolg aan gegeven, maar wordt zelfs nog verder gegaan. In beginsel worden de koppen op de richtlijn geheel geschrapt, op enkele uitzonderingen na vanwege zwaarwegende redenen. Deze uitzonderingen worden hieronder bij de betreffende categorieën gemotiveerd. Het geheel schrappen van koppen in plaats van het enkel overhevelen van onderdeel C naar onderdeel D hangt in het bijzonder samen met het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D als gevolg van het uitvoeren van het arrest van het Hof. Daardoor ontstaan extra administratieve en bestuurlijke lasten waarvan het wenselijk is dat deze zo veel als mogelijk worden

gecompenseerd, boven op de voorgeschreven reductie van 25%. Het verplaatsen van de koppen van onderdeel C naar onderdeel D, zou nog niet tot veel verlichting leiden.

d. Praktijkproblemen aanpakken

Ten slotte is ook rekening gehouden met enkele onduidelijkheden die de toepassing van het Besluit mer in de praktijk veroorzaakte. Waar mogelijk is het Besluit op deze punten verbeterd.

3. Handreiking

Deze wijziging van het Besluit mer zal worden ondersteund met een handreiking voor de praktijk. Deze handreiking zal in de eerste plaats ingaan op de merbeoordeling voor de nieuwe categorie D51, de categorie die de activiteiten onder de drempelwaarden aanwijst. Verder is het wenselijk, nu de onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit mer op veel plaatsen is gewijzigd, ten behoeve van de praktijk nadere uitleg te kunnen geven over de verschillende categorieën van activiteiten. Het is de bedoeling dat deze handreiking gereed is op het moment waarop het onderhavige besluit in werking treedt.

4. Administratieve lasten en bedrijfseffecten voor het bedrijfsleven

Door een extern adviesbureau (Sira Consulting) zijn de administratieve lasten (verder AL) berekend over een concept toen nog geen sprake was van de restcategorie D 51, waarmee de drempelwaarden in onderdeel D indicatief zijn geworden. Door Sira was over dat concept een reductie berekend van € 303.000,- (11%). Door het opnemen van de restcategorie zullen het aantal meldingen van initiatiefnemers echter stijgen voor die gevallen die onder de drempelwaarden liggen. Naar schatting zullen de AL nu neutraal zijn of licht dalen.

Voor de berekening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

a. Het aantal milieueffectrapporten is 25 per jaar. Dit aantal is gebaseerd op de 'Nulmeting AL Ministerie van VROM 2002'. In 2006 en 2007 zijn per jaar echter 50 milieueffectrapporten opgesteld, maar deze toename is niet toe te schrijven aan de wijzigingen van de regelgeving. De toename is vooral het gevolg van de volgende factoren:

- Een verbetering van het economisch klimaat, ten opzichte van 2002, heeft gezorgd dat het bedrijfsleven, in de jaren 2006 en 2007, meer activiteiten heeft ontplooid waarvoor een MER diende te worden opgesteld.
- Stimulering van het gebruik van groene energie heeft geleid tot een toename van de aanvragen voor de aanleg van windmolenparken in de jaren 2006 en 2007, in vergelijking met het jaar van de nulmeting.

Het aantal van 50 milieueffectrapporten per jaar mag daarom volgens de AL-metmethode 'Meten is Weten' niet worden gehanteerd. Alleen veranderingen door aanpassingen van de regelgeving mogen worden meegenomen. Het uitgangspunt voor deze berekening blijft daarom 25 milieueffectrapporten per jaar.

b. Een aantal wijzigingen van de onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit mer is alleen van toepassing op de overheid, zoals de aanleg van een militair oefenterrein. Deze wijzigingen zijn dus niet relevant voor de AL

c. De lasten voor het opstellen van een MER tussen verschillende sectoren kunnen verschillen. In de nieuwe situatie zijn de lasten voor een MER voor de industrie geraamd op € 120.000 en voor de veehouderij op basis van interviews met een brancheorganisatie geraamd op € 35.000.

De berekening is als volgt opgebouwd:

a. Effecten als gevolg van wijzigingen van de C-lijst:

De drempelwaarden in de C-lijst zijn in overeenstemming gebracht met bijlage 1 van de Europese richtlijn. Door deze wijziging zou een afname kunnen ontstaan van het aantal MER-en.

Een aantal activiteiten wordt in zijn geheel geschrapt van de C-lijst, met als gevolg dat de betreffende activiteiten worden ontheven van de verplichting tot het opstellen van een MER. De aanleg van golfbanen zal bijvoorbeeld niet meer MER-plichtig zijn, waardoor er afname van AL zal ontstaan.

Een aantal activiteiten I wordt geschrapt uit de C-lijst en komt te vallen onder de D-lijst, met als gevolg dat de betreffende activiteiten worden ontheven van de verplichting tot het

direct opstellen van een MER. Deze activiteiten zullen in het vervolg merbeoordelingsplichtig zijn.

- Een aantal categorieën op de C-lijst is samengevoegd. Deze maatregel zal naar verwachting geen wijziging in de AL resulteren, omdat voor deze activiteiten een MER dient te worden opgesteld.

Deze wijzigingen zullen mogelijk leiden tot een afname van het aantal milieueffectrapportages. Deze afname wordt geraamd op vier MER-en per jaar.

b. Effecten als gevolg van wijzigingen van de D-lijst:

- Een aantal activiteiten is geschrapt uit de D-lijst. Dit resulteert in een afname van het aantal merbeoordelingen en van het aantal MER-en, wat zou leiden tot een afname in de AL. Een aantal categorieën van de D-lijst is samengevoegd. Een afname van de AL zal dit niet tot gevolg hebben, aangezien deze activiteiten onder andere categorieën van de D-lijst komen te vallen en mer-beoordelingsplichtig zullen blijven.

De hierboven genoemde wijzigingen zullen leiden tot een toename van het aantal merbeoordelingen met 20 per jaar. Op basis van interviewgegevens zullen deze extra beoordelingen leiden tot een enkel MER per jaar. De nettoafname van het aantal MER-en door de wijzigingen in de regelgeving wordt hierdoor geraamd op 3 per jaar.

c. Door het indicatief maken van de drempelwaarden (categorie D 51) neemt het aantal merbeoordelingen toe. De gevolgen hiervan zijn niet precies berekend.

Kwantitatieve resultaten na wijziging van het Besluit mer Structurele lasten wijzigingen in de regelgeving

De effecten van de voorgenomen wijzigingen van bijlage C en D van het Besluit mer zijn met het AL-kostenmodel inzichtelijk gemaakt. De totale AL reductie als gevolg van de wijzigingen zoals hierboven beschreven onder a. en b. bedragen € 303.000.

Als gevolg van categorie D 51 zal de reductie nu lager uitvallen en mogelijk neutraal zijn.

Eenmalige lasten

Naast de bovengenoemde kosten kunnen de wijzigingen in het Besluit mer additionele lasten voor de kennisname en kennisgeving van de wijzigingen in de regelgeving tot gevolg hebben. De bedrijven die met de mer-beoordelingsplicht en merplicht in aanraking komen zijn zeer divers en moeten op een juiste wijze op de hoogte worden gesteld door het bevoegd gezag. De lasten zijn meegenomen in de structurele lasten.

Bedrijfseffecten

Het Besluit veroorzaakt geen rechtstreekse bedrijfseffecten. Wel kunnen gemeenten – zoals in paragraaf 5 wordt aangegeven – een deel van de bestuurlijke lasten doorberekenen via grondexploitatieovereenkomsten of via een grondexploitatieplan. In dat geval kan er dus sprake zijn van extra kosten voor het bedrijfsleven.

5. Bestuurlijke lasten

De bestuurlijke lasten zijn evenals de administratieve lasten berekend door extern adviesbureau Sira Consulting, op basis van een eerder concept.

Het indicatief maken van de drempels, zullen leiden tot een toename van de bestuurlijke lasten. De orde van grootte wordt geraamd op ca. 1,2 mln. euro.

Compensatie zal op twee manieren plaatsvinden. Ten eerste zal door VROM voor de merbeoordeling nader worden onderzocht of deze verder kan worden geïntegreerd in het milieuvergunningproces. Hierdoor zal al een vermindering van de bestuurlijke (en administratieve) lasten worden bereikt.

Daarnaast zal door VROM in de tweede fase van het activiteitenbesluit ook een reductie van de bestuurlijke lasten gerealiseerd worden. Een eventueel resterende toename kan worden opgevangen binnen die reducties.

Verder is door de gehanteerde systematiek een toename te verwachten van het aantal planmerren.

Deze toename zal worden aangepakt door de inzet van een wetgevingstraject, waarbij invulling zal worden gegeven aan de mogelijkheid om voor kleine wijzigingen en kleine gebieden de planmerplicht buiten te sluiten. Dit traject zal zo spoedig mogelijk worden gestart.

Daarnaast kunnen gemeenten de onderzoekskosten veelal verhalen. Bij bouwlocaties kunnen de gemeente de kosten van de benodigde extra onderzoeken verhalen op initiatiefnemers met toepassing van afdeling 6.4 van de Wro via grondexploitatieovereenkomsten of via een exploitatieplan. Ook wordt in veel vergunningstelsels in de indieningvereisten de taak om voor de onderzoeken te zorgen neergelegd bij de initiatiefnemer.

Bij het genoemde wetgevingstraject zal nader aandacht worden besteed aan de resulterende bestuurlijke lasten voor de planmer.

6. Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

De wijzigingen hebben geen wezenlijke gevolgen voor de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van het Besluit mer. De veroordeling door het Hof heeft al wel gevolgen gehad voor de uitvoerbaarheid van het Besluit mer. Zo is het niet langer mogelijk om enkel aan de drempelwaarden van het Besluit mer de zekerheid te ontfemen dat voor een activiteit geen merbeoordeling hoeft plaats te vinden. In dergelijke gevallen dient gekeken te worden of er sprake is van andere factoren als bedoeld in bijlage III, op basis waarvan een mer gemaakt zou moeten worden. Met de onderhavige wijziging wordt beoogd de rechtszekerheid, en daarmee de uitvoerbaarheid van het Besluit mer zo veel mogelijk te herstellen. Het is echter, gelet op de uitspraak van het Hof, niet langer mogelijk om in algemene regels voor alle gevallen die onder de drempelwaarden vallen de absolute zekerheid te bieden dat geen merbeoordeling meer hoeft te worden verricht. Teneinde binnen de grenzen van de richtlijn zo veel mogelijk zekerheid te bieden, is in het Besluit mer in aanvulling op de drempelwaarden voorzien in een restcategorie, waarvoor het bevoegd gezag zich ervan moet vergewissen of niet is gebleken van factoren als bedoeld in bijlage III, op basis waarvan een milieueffectrapport gemaakt moet worden omdat sprake kan zijn van aanzienlijke milieugevolgen.]

7.

Reactie op de zienswijzen

PM

8. Transponeringstabel omzetting van de bijlagen I en II van richtlijn 85/337/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en 2003/35/EG, in de onderdelen C en D van de bijlage behorende bij het Besluit milieu-effectrapportage

Richtlijn 85/337/EG	Besluit milieu-effectrapportage
I,1	C.21.1, C.26
I,2	C.22.1, C.22.2
I,3a	C.22.3
I,3b	C.22.4, C.23
I,4	C.21.3, C.21.4
I,5	C.21.5
I,6	C.21.6
I,7a	C.2.1, C.6.1, C.6.2
I,7b	C.1.2
I,7c	C.1.3
I,8a	C.3.1, C.4
I,8b	C.4
I,9	C.18.2
I,10	C.18.4
I,11	C.15.1
I,12a	C.19.1
I,12b	C.19.2
I,13	C.18.6
I,14	C.17.2
I,15	C.15.2
I,16	C.8
I,17	C.14
I,18a	C.20.1
I,18b	C.20.2
I,19	C.16.3, C.16.4
I,20	C.24

I,21	C.25
I,22	C 1,3; C3.1; C 4; C 6.1; C 6.2; C 8; C 14; C 15.1; C 15.2; C 16.3; C 16.4; C 17.2; C 18.4; C 18.6; C 19.1; C 19.2; C 20.2; C 21.5; C 22.1; C 24; C 25 C 26;
II,1a	D.9.1
II,1b	D.11.4
II,1c	D.13
II,1d	D.27
II,1e	D.14
II,1f	D.28
II,1g	D 5
II,2a	D.16.1, D.16.2
II,2b	D.29.1
II,2c	D 29.2
II,2d	D 17.3
II,2e	D.17.1 en 17.2
II,3a	D.22.1
II,3b	D8.1, D.8.3
II,3c	D.25.2
II,3d	D.25.3
II,3e	D.25.4
II,3f	D.29.3
II,3g	D.22.3
II,3h	D.31
II,3i	D.22.2
II,4a	D.21.3
II,4b	D.32.2
II,4c	D.32.2
II,4d	D.32.1
II,4e	D.32.3
II,4f	D.32.5
II,4g	D.32.6
II,4h	D.32.7
II,4i	D.32.8
II,4j	D.32.9
II,4k	D.21.2
II,5a	D.21.2
II,5b	D.30
II,5c	D.21.5
II,5d	D.33
II,5e	D.46
II,5f	D.47
II,6a	D.34.4
II,6b	D.34.1, D.34.2, D.34.3, D.34.5
II,6c	D.25.1
II,7a	D.35
II,7b	D.35
II,7c	D.36
II,7d	D.37.1, D.37.2
II,7e	D.38.2, D.38.3
II,7f	D.39.1
II,7g	D.40
II,7h	D.35
II,7i	D.38.1
II,8a	D.20.2
II,8b	D.41.1
II,8c	D.41.2
II,8d	D.20.3
II,9	D.34.5
II,10a	D.11.3

II,10b	D.11.1
II,10c	D.2.2
II,10d	D.6.1, D 6.2
II,10e	D.1.1, D.4.1
II,10f	D.3
II,10g	D.15.2
II,10h	D.2.1
II,10i	D.8.1
II,10j	D.48
II,10k	D.12.2
II,10l	D.15.1, D.15.2
II,10m	D.19.1
II,11a	D.43
II,11b	D.18.2
II,11c	D.18.4
II,11d	D.18.1
II,11e	D 18.5
II,11f	D.32.7
II,11g	D.46
II,11h	D.45
II,11i	D.39.2
II,12a	D.10.1
II,12b	D.10.1
II,12c	D.10.1
II,12d	D.10.1
II,12e	D.10.1
II,13, 1e gedachtestreepje	Alle categorieën in D

Transponeringstabel omzetting van de bijlagen I en II van richtlijn 85/337/EG, zoals gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en 2003/35/EG, in de onderdelen C en D van de bijlage behorende bij het Besluit milieu-effectrapportage, gezien vanuit het Besluit milieu-effectrapportage

Besluit milieu-effectrapportage	Richtlijn 85/337/EG, zoals nadien gewijzigd
C 1.1	I,7b
C.1.2	I,7b
C 1.3	I,7c
C 2.1	I,7a
C 3.1	I,8a
C 4	I,8a en 8b
C 5	II, 3 i
C 6.1	I,7a
C 6.2	I,7a
C 8	I,16
C 14	I,17
C 15.1	I,11
C 15.2	I,15
C 16.3	I,19
C 16.4	I,19
C 17.2	I,14
C 18.2	I,9
C18.4	I,10
C18,6	I,13
C 19.1	I,12a
C 19.2	I, 12b
C 20.1	I,18a
C 20.2	I,18b
C 21.1	I,1
C 21.3	I, 4
C 21.4	I,4
C 21.5	I,5
C 21.6	I,6
C 22.1	I,2
C 22.2	I,2
C 22.3	I,3a
C 22.4	I,3b
C 23	I,3b
C 24	I,20
C 25	I,21
C 26	I,1
D 1.1	II,10e
D 2.1	II,10,h
D 2.2	II,10c
D 3	II,10f
D 4.1	II,10e
D 5	II,1g
D 6.1	II,10d
D 6.2	II,10d
D 8.1	I,16 jo II,13
D 8.1	II,3b, II,10i
D 8.3	II,3b
D 9	II,1a
D 10.1	II,12a,b,c,d,e
D 11.1	II,10b
D 11.3	II,10a
D 11.4	II,1b
D 12.2	II,10k
D 13	II,1c

D 14	II,1e
D 15.1	II,10l
D 15.2	II,10l
D 15.3	II,10g
D 16.1	II,2a
D 16.2	II,2a
D 17.1	I,14 jo II,13
D 17.2	II,2e
D 17.3	II,2d
D 18.1	II,11d
D 18.2	II,11b
D 18.3	I,9,10 jo II,13
D 18.4	II,11c
D 18.5	II,11e
D 19.1	II,10m
D 20.1	I,18a jo II,13
D 20.2	II,8a
D 20.3	II,8d
D 21.1	I,1 jo II,13
D 21.2	II,4k, II5a
D 21.3	II,4a
D 21.4	I,4 jo II,13
D 21.5	II,5c
D 21.6	I,6 jo II,13
D 22	I,2 jo II,13
D 22.1	II,3a
D 22.2	II,3a
D 22.3	II,3g
D 22.4	I,3a jo II,13
D 22.5	I,3b jo II,13
D 23	I,3b jo II,13
D 24	I,20 jo II,13
D 24.1	II3b + kop
D 25.1	II,6c
D 25.2	II,3c
D 25.3	II,3d
D 25.4	II,3e
D 26	I,1 jo II,13
D 27	II,1d
D 28	II,1f
D 29.1	II,2b
D 29.2	II,2c
D 29.3	II,3f
D 30	II,5b
D 31	II,3h
D 32.1	II,4d
D 32.2	II,4b
D 32.3	II,4 ^e
D 32.4	II,6a
D 32.5	II,4f
D 32.6	II,4g
D 32.7	II,4h, II,11f
D 32.8	II,4i
D 32.9	II,4j
D 33	II,5d
D 34.1	II,6b
D 34.2	II,6b
D 34.3	II,6b
D 34.4	II,4c
D 34.5	II,6b, II,9
D 35	II,7a, 7b, 7h
D 36	II,7c
D 37.1	II,7d

D 37.2	II,7d
D 38.1	II,7i
D 38.2	II,7e
D 38.3	II,7e
D 39.1	II,7f
D 39.2	II,11i
D 40	II,7g
D 41.1	II,8b
D 41.2	II,8c
D 43	II,11a
D 45	II,11h
D 46	II,5e, II,11g
D 47	II,5f
D 48	II,10j
D 49	-
D 50	II,13 2e gedachtestreepje

Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A

Overeenkomstig de richtlijn en de Richtlijn voor de mer voor plannen (richtlijn nr. 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PbEG L 197) is in artikel 3 bepaald dat het Besluit mer niet van toepassing is op activiteiten, besluiten en plannen of onderdelen van die plannen voor zover die uitsluitend defensiedoeleinden betreffen. Het besluit is dan ook niet langer van toepassing op marinehavens (onderdeel C, categorie 4.1, onder a, (oud)), militaire luchtvaartterreinen (onderdeel C, categorie 6.1 en 6.2 (oud)) en militaire oefenterreinen (onderdeel C, categorie 7 (oud)). Ingeval bijvoorbeeld een pijpleiding uitsluitend wordt gebruikt voor defensiedoeleinden, is het Besluit mer daarop ook niet van toepassing. Zodra er sprake is van burgermedegebruik, geldt de mer(beoordelings)plicht wel voor de gehele activiteit.

In artikel II is een overgangsregeling neergelegd. Deze regeling geldt voor de gevallen waarin de verplichting tot het uitvoeren van een milieueffectrapportage ten behoeve van een plan of besluit, dan wel de verplichting tot het beoordelen van de noodzaak voor het uitvoeren van een milieueffectrapportage hangende de totstandkomingsprocedure ten gevolge van de inwerkingtreding van deze algemene maatregel van bestuur zou worden gewijzigd. Uit oogpunt van rechtszekerheid is daarom bepaald dat de wijzigingen opgenomen in artikel I van dit besluit voor die gevallen buiten toepassing blijven. Op die gevallen blijft het oude recht van toepassing. Wel is het zo dat op grond van de jurisprudentie voor deze gevallen al wel een plicht geldt voor het bevoegd gezag om zich te vergewissen dat er geen sprake is van belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu. In de onderdelen a tot en met d wordt aangegeven wanneer de overgangsregeling van toepassing is. Dit is het geval indien:

- a. van het voornemen een plan voor te bereiden een kennisgeving is gedaan (de eerste formele voorbereidende handeling),
- b. een (ontvankelijke) aanvraag voor een milieuvergunning of voor een ander besluit dan wel het ontwerp of voorontwerp van het besluit waarbij het milieueffectrapport had moeten worden overlegd is ingediend,
- c. het bevoegd gezag mededeling heeft gedaan over de beoordeling van de noodzaak van een milieueffectrapportage als bedoeld in de artikelen 7.17, vijfde lid, en 7.19, vierde lid, van de Wet milieubeheer, of
- c. mededeling is gedaan van een ontwerp of voorontwerp en dit tevens ter inzage is gelegd.

De meeste gevolgen van het onderhavige wijzigingsbesluit betreffen het schrappen van activiteiten uit het Besluit (bijv. golfbanen) en het overhevelen van activiteiten van kolom 3 naar kolom 4. Er is echter ook een enkele activiteit toegevoegd. Dit betreft o.a. categorie D 18.7 (inrichting voor de opslag van schroot). Als voor zo'n nieuwe activiteit reeds een plan in voorbereiding is, hoeft niet opnieuw te worden gestart met de procedure volgens de eisen van de wet.

Artikel III

In de toelichting op artikel III van het Besluit van 7 mei 1999, houdende wijziging van het Besluit milieu-effectrapportage 1994 alsmede uitvoering van artikel 2, derde lid, van de Tracéwet (Staatsblad 1999, 224, blz. 90-91), is opgemerkt dat te zijner tijd artikel III van eerstgenoemd besluit ingetrokken zal worden. In de toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Tracéwet (tweede tranche) (Kamerstukken II 2004/05, 29859, nr. 3, par. 4.5) is deze opmerking herhaald. Intrekking is uit wettechnisch oogpunt gewenst omdat de grondslag ervan (het toenmalige derde lid van artikel 2 van de Tracéwet) door de wijziging van de Tracéwet, tweede tranche (Stb. 2005, 557) niet meer bestaat. Artikel II van het onderhavige besluit voorziet in het vervallen van bedoeld artikel III van het besluit van 7 mei 1999.

Artikel IV

Indien mogelijk zal rekening worden gehouden met de vaste verandermomenten voor inwerkingtreding. Zo nodig zal echter op grond van de uitzonderingsgronden hiervan worden afgeweken. In verband met de uitspraak van het Hof van Justitie van 15 oktober 2009 is het immers noodzakelijk het besluit zo spoedig mogelijk na publicatie in het Staatsblad in werking te laten treden

Toelichting op de bijlage

Onderdeel A

De definities van 'hoofdweg', 'landelijke spoorweg', 'waterweg' en 'hoofdvaarweg' zijn vervallen omdat deze niet meer voorkomen in de onderdelen C en D. Daarvoor is wel in de plaats gekomen een definitie van binnenvaarweg. Hiermee wordt duidelijker aangegeven dat de zeewaterwegen hier niet onder vallen.

De definitie van 'autoweg' is aangepast aan de richtlijn, die voor de definitie verwijst naar de Europese Overeenkomst inzake internationale hoofdverkeerswegen van 15 november 1975.

De reden van het opnemen van een definitie van windturbinepark en stedelijk ontwikkelingsproject is aangegeven in paragraaf 2, onder a. Ondanks dat er sprake is van indicatieve drempelwaarden, wordt daardoor bij deze activiteiten een absolute ondergrens gehanteerd welke voortvloeit uit het begrip. Zo zal niemand beweren dat 1 windmolen een park is. En ook bij 2 windmolens kan nog niet van een park worden gesproken. Bij de definities is gekeken naar de drempels die in Duitsland worden gehanteerd voor die activiteiten.

Onderdelen C en D

Categorie 1 (wegen)

Categorie C 1.1 (hoofdwegen) is – overeenkomstig de richtlijn - als zodanig vervallen en geïntegreerd in categorie C 1.2 (autosnelweg of autoweg). Inhoudelijk treedt hier geen wijziging op.

Categorie C 1.5 (wijziging of uitbreiding) is gecombineerd met categorie C 1.3 en sluit wat betreft de terminologie beter aan bij de richtlijn.

Categorie C 1.4 (wijziging of uitbreiding van een hoofdweg) is vervallen. Het gaat hier immers om een activiteit waarvoor geen drempelwaarde geldt in onderdeel C; de wijziging of uitbreiding valt dan in onderdeel D.

In kolom 4 van de categorieën C 1.2 en C 1.3 is de zinsnede 'vaststelling van het tracé door het provinciaal bestuur of het gemeentebestuur' vervallen. De vaststelling van tracés gebeurt namelijk alleen door middel van plannen. De Spoedwet wegverbreding is toegevoegd aan kolom 4.

Categorie 2 (spoorwegen)

De activiteit van categorie C 2.1 (landelijke spoorweg) is overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'spoorverkeer over lange afstand'. Dit kan ook een regionale lijn zijn. Als indicatie voor wat een lange afstand is, kan worden gekeken naar de oude drempel, zijnde doorgaans meer dan 5 km. Vanwege het feit dat alleen 'landelijke spoorwegen' onder de Tracéwet vallen, zijn ook de kolommen 3 en 4 aangepast. Omdat de richtlijn terzake geen drempelwaarden kent, zijn deze vervallen en zijn ook de 'wijziging en uitbreiding' overgeheveld naar onderdeel D.

De onderdelen C 2.2 en C 2.3 (zweefspoor e.d.) staan in bijlage II van de Richtlijn mer en zijn dan ook overgeheveld naar onderdeel D.

Categorie 3 (binnenvaarwegen)

De categorieën C 3.1 (aanleg) en C 3.4 (wijziging, uitbreiding) zijn samengevoegd.

De categorieën C 3.2 en C 3.3 (vergroting of verdieping hoofdvaarweg en verlegging zomerbed) zijn vervallen, doch vallen gedeeltelijk onder C 3.1. Wat betreft de drempelwaarde wordt de tekst van de Richtlijn mer enigszins aangevuld. De richtlijn kent namelijk slechts een drempelwaarde van 1350 ton voor schepen. Bij wijzigingen of uitbreidingen van een waterweg is dit een onwerkbaar drempelwaarde. Voldoen aan de drempelwaarde zou dan betekenen dat waterwegen bevaarbaar moeten zijn voor schepen met een laadvermogen van 2.700 ton. Gekozen is daarom voor een werkbaar en gelijkwaardige drempelwaarde die aansluit bij de bedoeling van de Richtlijn mer (dus geen MER voor kleine wijzigingen). In het huidige Besluit mer komt deze drempel ook voor. In categorie D 3 is de tekst van de Richtlijn mer gevolgd (werken inzake kanalisering en ter beperking van overstromingen), waarbij voor de duidelijkheid is toegevoegd 'met inbegrip van primaire waterkeringen'. Deze primaire waterkeringen staan thans nog in C 12.1.

Categorie 4 (havens en pieren)

De categorieën C 4.1 (aanleg) en C 4.2 (wijziging of uitbreiding) zijn samengevoegd. De in C 4.2 voorkomende drempelwaarde van 100 hectare is daarbij overgenomen. Net als bij categorie 3 komt deze drempelwaarde niet voor in de richtlijn, maar is een werkbaar en

tevens gelijkwaardige drempelwaarde toegevoegd.

In het oude onderdeel a is marinehaven geschrapt omdat dit defensiedoeleinden betreft en derhalve een kop op de richtlijn was. Overigens betreft het slechts één haven in Nederland. Onderdeel c (pieren) is ook opgenomen onder D 4 (wijzigingen of uitbreidingen onder de drempelwaarde in onderdeel C). De categorieën D 4.1 (aanleg) en D 4.2 (wijziging of uitbreiding) zijn gecombineerd.

Categorie 5 (kunstmatige eilanden; installaties op zee, windturbineparken)

De windturbineparken komen voor in bijlage II van de richtlijn en zijn opgenomen in onderdeel D 22.2. De overige activiteiten die onder C 5.1 tot en met C 5.4 voorkwamen, komen niet voor in de Richtlijn mer en zijn daarom vervallen. Voor een deel vallen zij wel onder categorie D 5 (nieuw) en categorie D 22.2 (windturbines voor zover deze niet onder C 5.1 vallen). In categorie D 5 is opgenomen 'landwinning in zee'. De Richtlijn mer spreekt daar over landwinning uit zee (bijlage II, onder 1 g). Gekozen is echter voor 'in zee', omdat 'uit zee' meer doet denken aan zandwinning, waar het hier niet om gaat. Aan categorie D 22.2 is in kolom 4 de formulering van kolom 4 van categorie C5 (oud) overgenomen (het besluit, bedoeld in artikel 6.5, onderdeel c, van de Waterwet). Dit houdt verband met windmolens op zee die daar onder vallen.

Categorie 6 (luchtvaartterreinen) Deze categorie in de onderdelen C en D is recent gewijzigd; de formulering wijkt enigszins af van die van de Richtlijn mer.

Er worden hier specifieke verplichtingen voor het doen of niet doen van een MER aangegeven: zo worden ook externe veiligheid en luchtkwaliteit genoemd - nu alleen nog voor de luchthaven Schiphol, maar bij de recente wijziging ook voor andere luchthavens - en wordt aangegeven dat als er sprake is van verkleining van het gebruik, er geen MER gemaakt moet worden.

Onder luchthaven vallen ook helihavens. Deze zijn nu expliciet toegevoegd aan categorie D6.

Categorie 7 (militaire oefenterreinen)

Deze categorie in de onderdelen C en D is vervallen omdat projecten voor defensiedoeleinden zijn uitgezonderd van de richtlijn. Bovendien is het te beschermen belang hier primair de natuur, dat ook op een andere wijze kan worden beschermd.

Categorie 8 (buisleidingen)

Kolom 4 van categorie C 8 is uitgebreid met ruimtelijke ordeningsplannen die wel al in categorie D 8.1 waren opgenomen, maar in C 8 ten onrechte ontbraken. De in kolom 4 genoemde besluiten als gevolg van het Mijnbouwbesluit zijn namelijk lang niet altijd relevant. Bij het bepalen van de drempelwaarde (meer dan 40 km) moet overigens worden gekeken naar de totale lengte van de leiding, dus zo nodig ook het deel dat of de delen die in andere gemeenten liggen.

In categorie D 8 is alsnog de 'wijziging of uitbreiding van een buisleiding' onder de drempelwaarde van C 8 opgenomen.

In kolom 2 is doorsnede gewijzigd in diameter, hetgeen ook altijd werd bedoeld.

Categorie 9 (landinrichting)

Categorie C 9 (inrichting van het landelijk gebied) is vervallen omdat die alleen in bijlage II bij de Richtlijn mer voorkomt.

In categorie D 9 is de term van de Richtlijn mer 'ruilverkavelingsproject' niet overgenomen, omdat dit in Nederland geen wettelijke term meer is. Om die reden wordt de omschrijving van deze categorie: 'Landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan'. In kolom 2 zijn toegevoegd 'De aanleg, wijziging of uitbreiding van een glastuinbouwgebied of een bloembollenteeltgebied met een oppervlakte van 50 ha of meer', die voorheen als afzonderlijke categorieën D 11.4 (glastuinbouw) en D 11.5 (bloembollenteeltgebied) waren opgenomen. In de in kolom 3 en 4 genoemde inrichtingsplannen en reconstructieplannen kunnen ook andere activiteiten voorkomen dan herinrichting die een grote invloed hebben op het milieu. In kolom 3 van D 9 is het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied opgenomen, omdat het kaderstellend kan zijn voor de functiewijziging die – zo leert de praktijk – veelal in een bestemmingsplanwijziging of andere planologisch besluit wordt geregeld. Dergelijke activiteiten zijn opgenomen onder D 10 en D 14. In de handreiking zal nader worden ingegaan op de activiteiten in bedoelde plannen.

Categorie 10 (recreatieve en toeristische voorzieningen)

Categorie C 10 en D 10 kenden het ruime begrip 'recreatieve en toeristische voorzieningen', terwijl de Richtlijn mer een opsomming bevat van relevante recreatieve en toeristische voorzieningen. Dit is nu alsnog overgenomen. Bovendien komt de activiteit alleen voor in bijlage II bij de Richtlijn mer, zodat de categorieën C 10.1-10.3 zijn vervallen en nog slechts – in gewijzigde vorm - voorkomen in onderdeel D.

De onder C 10.2 genoemde 'golfbaan' vervalt in zijn geheel en komt ook niet meer voor in onderdeel D. De toegevoegde waarde van een MER bij golfbanen – bescherming natuurwaarden en archeologie – kan ook langs andere wegen worden bereikt.

De onder categorie D 10.1 a genoemde skihellingen e.d. zijn in Nederland weinig relevant; niettemin komen er kunstmatige skihellingen voor, die hieronder vallen.

Bij themaparken moet vooral worden gedacht aan pretparken e.d. Sportvelden zoals tennisparke en golfbanen vallen hier niet onder.

Categorie 11.1 (woningbouw)

Deze categorie komt alleen voor in bijlage II bij de Richtlijn mer en is daarom vervallen in onderdeel C. Bovendien wordt meer aangesloten bij de terminologie van de Richtlijn mer.

De richtlijn hanteert het begrip 'stadsontwikkelingsproject'. In categorie D 11.2 werd de term 'stadsproject' gebruikt. Thans wordt gekozen voor 'stedelijke ontwikkeling', waarbij de categorieën D 11.1 en D 11.2 worden gecombineerd. Door middel van een definitie in onderdeel A is bereikt dat de bouw of wijziging van slechts enkele woningen niet onder de definitie valt van stedelijk ontwikkelingsproject. Woningbouwprojecten met een bebouwd oppervlakte van 20.000 m² of minder zijn namelijk uitgezonderd. Onder bebouwd oppervlakte vallen geen groenvoorzieningen of wegen, maar wel parkeerterreinen.

Er kan overigens geen misverstand over bestaan dat ook 'dorpen' hieronder vallen. Wat 'stedelijke ontwikkeling' inhoudt kan van regio tot regio verschillen. Van belang hierbij is of er per saldo aanzienlijke negatieve gevolgen voor het milieu kunnen zijn. Indien bijvoorbeeld een woonwijk wordt afgebroken en er komt een nieuwe voor in de plaats, zal dit per saldo geen of weinig milieugevolgen hebben. Bij een uitbreiding zal er eerder sprake kunnen zijn van aanzienlijke gevolgen.

In kolom 3 van D 9 is het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied opgenomen, omdat het kaderstellend kan zijn voor de functiewijziging die – zo leert de praktijk – veelal in een bestemmingsplanwijziging of andere planologisch besluit wordt geregeld.

Categorieën 11.2- 11.5 (bedrijventerreinen, glastuinbouw, bloembollenteelt)

Deze categorieën komen alleen voor in bijlage II bij de Richtlijn mer en vervallen dan ook in onderdeel C.

In categorie D 11.3 wordt 'bedrijventerrein' overeenkomstig de Richtlijn mer gewijzigd in 'industrieterrein'. Dit begrip is beperkter dan 'bedrijventerrein'. 'Meubelboulevard' of 'bedrijfskantoren' vallen wel onder 'bedrijventerrein', maar niet onder 'industrieterrein'.

De categorieën D 11.4 (glastuinbouwgebied) en D 11.5 (bloembollenteeltgebied) zijn te beschouwen als inrichtingsprojecten en om die reden toegedeeld aan categorie D 9 (landinrichting). Categorie D 11.4 wordt conform de richtlijn gereserveerd voor: 'De aanleg, wijziging, of uitbreiding van een project voor het gebruik van niet in cultuur gebrachte gronden of semi-natuurlijke gebieden voor intensieve landbouw'. In kolom 2 is aangegeven dat voor deze projecten altijd een merbeoordeling moet plaatsvinden.

Categorie 12 (waterkeringen)

Deze categorieën komen niet voor in bijlage I bij de Richtlijn mer en vervallen daarom in onderdeel C. Wel vallen zij onder D 3 en gedeeltelijk onder D 12.

De categorieën D 12.1 en D 12.2 worden gecombineerd, waarbij meer wordt aangesloten bij de formulering van de richtlijn .

Categorie 13 (landaanwinning, droogmakerij, indijking)

Categorie C 13 komt niet voor in bijlage I bij de richtlijn en vervalt daarom in onderdeel C.

In categorie D 13 wordt aangesloten bij de formulering van de richtlijn.

Categorie 14 (veehouderij)

Bij de drempelwaarde van categorie C 14 zijn in de zinsnede "De oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens"

alsmede in de zinsnede "In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: een inrichting met meer dan" de woorden 'een inrichting' vervallen. Dit is in overeenstemming met de richtlijn die spreekt over "Installaties voor intensieve pluimvee- of varkenshouderij". En een 'installatie' bestaat volgens jurisprudentie in dit geval uit een 'stal'. Een 'inrichting' volgens de Wet milieubeheer kan bestaan uit één of meer stallen. De richtlijn spreekt over mesthoenders en hennen. Termen die in andere Nederlandse regelgeving, zoals de Regeling ammoniak en veehouderij, niet worden gebruikt. Om misverstanden te voorkomen moet in het onderhavige besluit onder 'mesthoenders' worden verstaan diercategorie E 3, 4 en 5, genoemd in de Regeling ammoniak en veehouderij. Evenzo moet onder 'hennen' worden verstaan diercategorie E 1 en 2, genoemd in de Regeling ammoniak en veehouderij.

In kolom 3 van de categorieën C en D 14 zijn het reconstructieplan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden toegevoegd als relevante plannen.

Bij categorie 14 van onderdeel D wordt "een inrichting bestemd voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens" veranderd in een 'veehouderijbedrijf'. Hiermee wordt beter aangesloten bij de tekst van de richtlijn (bijlage II, 1 e 'veeteeltbedrijf'). Bijlage II, 1 e van de richtlijn moet in tegenstelling tot Bijlage I, 17 niet worden beperkt tot pluimvee en varkens. Het gaat in bijlage II, 1 e om installaties waarbij er – ongeacht de diercategorie – kans is op aanzienlijke nadelige effecten voor het milieu. De kans hierop moet worden geschat in een merbeoordeling. De lijst met diercategorieën is daarom aangepast en uitgebreid. Bij de benaming van de diercategorieën is aangesloten bij de benaming in bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). Het ligt voor de hand om wat betreft de merbeoordelingsdrempels zoveel mogelijk aan te sluiten bij de drempels die in Nederland gelden op grond van de Wet milieubeheer, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen vergunningplichtige en meldplichtige inrichtingen. De meldplicht is op dit moment geregeld in het Besluit landbouw milieubeheer. Dit Besluit wordt samen met andere "landbouwbesluiten" geïntegreerd tot het Besluit landbouwactiviteiten of samen met andere "bedrijven besluiten" tot het Activiteitenbesluit. De drempel van de merbeoordelingsplicht wordt nu in beginsel gekoppeld aan het aantal dieren waarbij een bedrijf vergunningplichtig is. Voor pelsdieren, konijnen, paarden en struisvogels is een uitzondering gemaakt en zijn de merbeoordelingsdrempels afgestemd op de kans op aanzienlijke milieueffecten en de gemiddelde omvang van bedrijven.

Categorie 15 (drink- en industriewatervoorziening)

In categorie C 15.1 is de drempelwaarde van 3 m3 overeenkomstig de richtlijn opgehoogd naar 10 m3. Verder is in kolom 1 de uitzondering van 'bronbemalingen bij bouwputten, bodemsaneringen en proefprojecten voor waterwinning' vervallen. De richtlijn kent deze uitzondering namelijk niet. Overigens zullen bedoelde situaties meestal niet de drempelwaarde van 10 m3 halen.

In categorie C 15.2 zijn in kolom 1 de 'wijziging en uitbreiding' toegevoegd. Deze ontbraken ten onrechte. Verder is wat betreft de terminologie aangesloten bij de formulering van de richtlijn. In kolom 2 is – overeenkomstig de richtlijn (bijlage I, onder 15) – '10 miljoen m3 of meer' gewijzigd in 'meer dan 10 m3'. In categorie C 15.1 staat echter wel – in overeenstemming met de richtlijn (bijlage I onder 11) – '10 miljoen m3 of meer'.

Ook in de categorieën D 15.1 – D15.3 is beter aangesloten bij de formulering van de richtlijn (bijlage II 10 g en 10 l). Onder categorie D 15.3 vallen 'installaties voor het voor de lange termijn opslaan van water', terwijl onder categorie C 15.2 het 'permanent opslaan' boven de drempelwaarde valt. Wijzigingen of uitbreidingen van installaties voor permanent opslaan onder de drempelwaarde vallen echter weer onder onderdeel D.

Categorie 16 (ontgrondingen; oppervlakedelfstoffenwinning)

Oppervlakedelfstoffenwinning uit de landbodem valt onder de richtlijnterm 'dagbouw mijn'. In C 16.1 is dat thans duidelijk aangegeven. Daarbij geldt de richtlijndrempel van 25 hectare. Ten opzichte van de thans bestaande drempel van 100 hectare voor delfstoffenwinning uit de landbodem, betekent dit een aanscherping die onvermijdelijk is gelet op de tekst van de Richtlijn mer. De onder C 16.2 opgenomen delfstoffenwinning op de Noordzee moet worden beschouwd als een kop op de richtlijn, doch wordt gelet op de grote onomkeerbare gevolgen van deze activiteit wenselijk geacht. In de categorieën C 16.3 (thans C 16.1) en C 16.4 is de drempelwaarde slechts minimaal aangepast aan de Richtlijn mer: '25 respectievelijk 150 hectare of meer' is gewijzigd in 'meer dan' de

genoemde hectaren.

In categorie D 16.1 is overeenkomstig C 16.1 na dagbouw mijnen toegevoegd 'met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem. Winning uit zee valt grotendeels onder D 29.2.

Categorie 17 (opsporing en winning van aardolie en aardgas)

Categorie C 17.1 (opsporing) is vervallen, omdat deze categorie niet voorkomt in de richtlijn. In een aantal gevallen zal dit echter onderdeel uitmaken van categorie C 17.2 (winning).

Aan categorie C 17.2 is 'wijziging of uitbreiding' toegevoegd; dit ontbrak ten onrechte.

In onderdeel D is beter aangesloten bij de tekst van de richtlijn. Dit heeft, voor de duidelijkheid, geleid tot een extra categorie D 17.2. Ten aanzien van de winning van aardolie of aardgas kan hierbij nog het volgende worden opgemerkt. Een wijziging of uitbreiding van de winning onder de drempelwaarde van categorie C 17.2 valt onder categorie D 17.1.

De Richtlijn mer noemt in bijlage II onder 2e echter ook nog: 'oppervlakte-installaties van bedrijven voor de winning van steenkool, aardolie, aardgas, ertsen en bitumineuze schisten'. Hierbij gaat het dan om 'oprichting, wijziging of uitbreiding'. Omdat 'wijziging of uitbreiding van aardolie of aardgas' al onder categorie D 17.1 vallen – ongeacht of er sprake is van oppervlakte-installaties – worden deze niet ook nog genoemd onder categorie D 17.2 (nieuw).

Bijlage II onder 2d van de Richtlijn mer geeft een opsomming van diepboringen. Doordat de richtlijn spreekt over diepboringen met name, gevolgd door een opsomming, is door het gebruik van de woorden met name - niet geheel duidelijk of het hier om voorbeelden gaat dat wel om een uitputtende opsomming. Aangenomen wordt dat het gaat om voorbeelden. Daarom is met name vertaald als 'in het bijzonder'.

Categorie 18 (verwijdering van afvalstoffen en rioolwaterzuiveringsinstallaties)

Categorie C 18.1 (de vaststelling van het beleid inzake het beheer van afvalstoffen) is overgeheveld naar categorie D18. Deze categorie komt niet voor in de richtlijn. Het Landelijk afvalbeheersplan wordt wel gezien als een verplichtig plan in de zin van de richtlijn 2001/42/EG.

Bij categorie C 18.2 komt 'het in de diepe ondergrond brengen van gevaarlijke afvalstoffen' niet voor in de Richtlijn mer. Toch is het gehandhaafd, enerzijds vanwege het grote milieubelang in combinatie met de beperkte ervaring van het in de diepe ondergrond opslaan en anderzijds ter voorkoming van misverstanden omdat het soms niet geheel duidelijk kan zijn of er sprake is van 'storten', welke activiteit wel onder de richtlijn valt. Categorie C 18.3 (het storten van baggerspecie) is overgeheveld van onderdeel C naar onderdeel D. De richtlijn spreekt over 'slibstortplaatsen' (bijlage II, onder 11d). Behalve baggerspecie zou dit bijvoorbeeld ook zuiverings-slib kunnen zijn. Daarom wordt thans in categorie D 18.1 gesproken over een 'inrichting bestemd voor het storten van slib en baggerspecie'.

In categorie C en D 18.4 is in kolom 1 het begrip 'inrichting' gewijzigd in het beperktere begrip 'installatie'. Vooral bij wijzigingen en uitbreidingen binnen de inrichting, die niets met de installatie te maken hebben, kan dit van belang zijn. In kolom 2 van categorie C 18.4 is de formulering zodanig aangepast dat duidelijk is dat ook uitbreidingen en wijzigingen de drempelwaarden moeten overschrijden. In D3 is de drempelwaarde van '100 ton per dag of meer' overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'meer dan 100 ton per dag'.

Categorie C 18.5 (storten of in de diepe ondergrond brengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen) wordt overgeheveld naar onderdeel D. Voor zover er geen sprake is van slib is dit een kop op de richtlijn, die echter wenselijk wordt geacht.

In categorie C 18.6 (thans C 18.6) zijn in kolom 1 'wijziging of uitbreiding' toegevoegd; dit ontbrak ten onrechte. Voorts is het begrip 'inrichting' overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in het beperktere begrip 'installatie' (zie hierover verder het algemeen gedeelte van deze toelichting). Kolom 2 is meer in overeenstemming gebracht met de richtlijn ('150.000 of meer' is gewijzigd in 'meer dan 150.000', terwijl ook duidelijker is gemaakt dat een wijziging of uitbreiding de drempelwaarde moet overschrijden wil de wijziging of uitbreiding relevant zijn met het oog op het moeten maken van een MER.

Categorie D. 18.7 is nieuw. Het gaat hier om de 'oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor de opslag van schroot, met inbegrip van autowrakken'. Hiermee is Bijlage II, onder 11e, van de richtlijn opgenomen.

Categorie 19 (overbrenging van water tussen stroomgebieden)

In de eerste kolom van de categorieën C en D 19.1 en C 19.2 is 'uitvoering van werken' gewijzigd in 'aanleg, wijziging of uitbreiding van werken'. Dit sluit beter aan bij de formulering van de richtlijn. In kolom 2 van categorie C 19.1 is '100 miljoen m³ per jaar of meer' overeenkomstig de Richtlijn mer gewijzigd in 'meer dan 100 miljoen m³ per jaar'.

Categorie 20 (papierfabrieken)

In kolom 1 is bij zowel categorie C 20.1 als categorie D 20.1 'inrichting' overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'installatie'. In kolom 2 van categorie C 20.2 is duidelijker gemaakt dat een wijziging of uitbreiding alleen relevant is bij overschrijding van de drempelwaarden. Voorts is '200 ton per dag of meer' gewijzigd in 'meer dan 200 ton per dag'.

In categorie D 20.3 is in kolom 1 'bewerken' toegevoegd. Dit ontbrak ten onrechte (, bijlage II van de richtlijn, onder 8d).

Categorie 21 (industriële activiteiten)

In kolom 1 van de categorieën C 21.1 en D 21.1 is – overeenkomstig de richtlijn - de raffinage beperkt tot ruwe aardolie. Categorie C 21.2 (wijziging en uitbreiding) is vervallen. Categorie C 21.1 kent immers geen drempelwaarden, zodat de uitbreiding of wijziging zijn verplaatst naar onderdeel D.

In categorie C 21.3 en gedeeltelijk ook in categorie D 21.3 is overeenkomstig de richtlijn toegevoegd dat het moet gaan om een 'geïntegreerde hoogoveninrichting'.

In de categorieën C 21.4 en C 21.5 en D 21.2- D 21.5 is 'inrichting' gewijzigd in 'installatie'. In categorie C 21.5 is bovendien 'vervaardiging' vervallen omdat dit niet voorkomt in de richtlijn. Kolom 2 van categorie D 21.5 is verduidelijkt ('wijziging of uitbreiding' is alleen relevant bij overschrijding van de drempelwaarden) en bovendien is aangegeven dat het steeds moet gaan om 'meer dan' de genoemde hoeveelheden.

In categorie D 21.2 is 'pelletiseren' vervallen. Deze term komt niet voor in de richtlijn en is derhalve een kop. Door middel van de milieuvergunning kunnen aan het pelletiseren toereikende voorschriften worden gesteld.

De categorieën C 21.6 en D 21.6 zijn ongewijzigd gebleven. De term 'installatie' was bij deze categorieën reeds opgenomen in kolom 1.

Categorie 22 (electriciteitsopwekking)

In kolom 1 van de categorieën C 22.1 en C 22.2 is de formulering in overeenstemming gebracht met die van de richtlijn. Categorie C 22.2 voldeed bovendien niet volledig aan de richtlijn, in die zin dat 'kleine installaties' waren uitgezonderd in plaats van alleen bepaalde 'kleine onderzoeksinstallaties'.

In de categorieën C 22.3 en C 22.4 is 'inrichting' gewijzigd in 'installatie'.

In categorie D 22.1 zijn de 'wijziging of uitbreiding van thermische centrales' (voor zover deze onder de drempelwaarde van categorie C 22.1 vallen) toegevoegd. Deze categorie ontbrak ten onrechte.

In de categorieën D 22.1 – D 22-3 is in kolom 1 aangegeven dat de activiteiten alleen betrekking hebben op 'installaties die in hoofdzaak energie winnen'. De richtlijn spreekt hier over 'energiebedrijven'. Omdat niet altijd geheel duidelijk zal zijn wat daaronder moet worden verstaan, is gekozen voor het 'in hoofdzaak-criterium'.

In categorie D 22.1 is overeenkomstig de richtlijn in kolom 1 'warmte' gewijzigd in 'warm water' (bijlage II van de richtlijn, onder 3a).

In categorie D 22.2 kwam de term 'installatie' al voor.

In categorie D 22.3 is meer aangesloten bij de formulering van de richtlijn .

De categorieën D 22.4 en D 22.5 hangen samen met de categorieën C 22.3 en C 22.4.

Categorie 23 (radioactief afval)

In kolom 1 bij de categorieën C en D 23 is 'inrichting' gewijzigd in 'installatie' en in kolom 2 van categorie C 23 is '10 jaar of langer' gewijzigd in 'langer dan 10 jaar'.

Categorie 24 (hoogspanningsleidingen)

Categorie C 24 is ongewijzigd gebleven. De richtlijn spreekt alleen over bovengrondse leidingen. Vanwege milieu en archeologische belangen die anders moeilijk kunnen worden beschermd, is ondergrondse leidingen als kop op de richtlijn gehandhaafd.

Categorie D 24.2 is als afzonderlijke categorie vervallen (leidingen in, op of boven de zeebodem), maar valt feitelijk als activiteit onder categorie D 24.1.

Categorie 25 (grootschalige opslag van aardolie, petrochemische of chemische producten)
In kolom 1 van categorie C 25 is 'inrichting' gewijzigd in 'installatie' en kolom 2 is verduidelijkt (de drempelwaarde geldt ook voor wijzigingen of uitbreidingen).

In categorie D 25 is overeenkomstig bijlage II, onder 6c, van de richtlijn toegevoegd dat het gaat om 'inrichtingen behorend tot de chemische industrie'. Niet iedere opslag van aardolie, petrochemische of chemische producten valt hier onder.

In de categorieën D 25.2- D 25.4 is toegevoegd dat de activiteit betrekking heeft op 'inrichtingen die in hoofdzaak energie winnen'.

In categorie D 25.2 is 'overslag' vervallen, omdat de richtlijn dit aspect niet kent.

In categorie D 25.3 is overeenkomstig de richtlijn 'aardgas' gewijzigd in 'gasvormige brandstoffen'.

Categorie 26 (steenkoolvergassing of vloeibaarmaking)

In kolom 1 van de categorieën C en D 26 is 'inrichting' gewijzigd in 'installatie' en is 'liquefactie' gewijzigd in 'vloeibaarmaking'. Kolom 2 van categorie C 26 is verduidelijkt (de drempelwaarde geldt ook voor wijzigingen en uitbreidingen)

Vanaf categorie 27 lopen de onderdelen C en D uiteen. Daarom wordt eerst verder ingegaan op onderdeel C (de categorieën 27 en 28) en vervolgens op onderdeel D vanaf categorie D 27.

C 27 (peilwijzigingen)

De categorieën C 27.1 - C 27.3 betroffen peilwijzigingen en waren een kop op de richtlijn. Omdat het hier gaat om een specifieke Nederlandse categorie met grote mogelijk onomkeerbare gevolgen, is ervoor gekozen deze categorie niet te schrappen maar over te hevelen naar onderdeel D 49.

C 28 (intrekking aanwijzing natuurmonument)

Deze categorie vormde een kop op de richtlijn en is thans vervallen.

D 27 (bebossing en ontbossing)

De term 'een ander bodemgebruik' uit de richtlijn kan in de praktijk tot onduidelijkheid leiden. Het gaat hier om de ruimtelijke functiewijziging, bijvoorbeeld van gronden met een agrarische bestemming naar gronden met een natuurbestemming. Ontbossing van een natuurgebied om er andere natuurdoeleinden zoals heide of zandverstuiving te realiseren, wordt niet gezien als een ruimtelijke functiewijziging. In de drempel is een duidelijk onderscheid gemaakt tussen bebossing en ontbossing.

D 28 (viskwekerijen)

Bij de formulering in kolom 1 is meer aangesloten bij de tekst van de richtlijn ('intensieve aquacultuur van vis' in plaats van 'inrichting bestemd voor het kweken van vis'). Schelpdieren moeten in dit verband ook worden beschouwd als vis.

D 29 (mijnbouw, winning van steenkool, ertsen, briketteren van steenkool of bruinkool)

In categorie D 29.1 zijn de woorden 'met gebruikmaking van schachten' vervallen. Deze termen komen in de richtlijn niet voor.

In categorie D 29.2 is grotendeels aangesloten bij de formulering van de richtlijn: 'winning van mineralen door afbaggering van de zee- of rivierbodem'. Toegevoegd is echter ook "meer", omdat dit net zo relevant is als rivieren. Er is niet gekozen voor 'waterbodem', omdat dan bijvoorbeeld ook kanalen er onder zouden vallen, hetgeen uit een oogpunt van natuurbescherming niet nodig is.

Categorie D 29.4 (winning van zout) is in dat verband vervallen; zout valt immers onder mineralen.

D 30 (cement)

In kolom 1 is 'inrichting' gewijzigd in 'installatie'.

D 31 (hydro-elektrische energie)

Aan deze categorie is toegevoegd dat het moet gaan om 'inrichtingen die in hoofdzaak energie winnen'.

De formulering sluit beter aan op de formulering van de richtlijn ('installatie bestemd voor de productie van hydro-elektrische energie' in plaats van 'inrichting bestemd voor het omzetten van hydrostatische energie in elektrische of thermische energie').

D 32 (metaalbewerking)

Bij categorie D 32.1 is 'inrichting' gewijzigd in 'installatie' en verder sluit de formulering aan bij de formulering van de richtlijn. Inhoudelijk zijn er waarschijnlijk geen of nauwelijks verschillen voor de praktijk.

De categorieën D 32 en D 34 zijn gecombineerd opgenomen in categorie D 32, waarbij de formulering van de richtlijn is overgenomen. Daardoor zijn formuleringen als 'trekken van metalen' en 'vervaardigen van pers-, trek-, of stanswerk' vervallen alsmede in categorie D 32.4 'inrichting bestemd voor het vervaardigen van ketels of reservoirs'. Voorts is 'metalen' overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'ferrometalen'.

In categorie D 32.3 is overeenkomstig de richtlijn 'inrichting' gewijzigd in 'installatie' en is 'bekleding van metalen' vervallen.

Categorie D 32.4 (de oprichting, wijziging of uitbreiding van een smelterij van ferrometalen) is nieuw. Bijlage II, onder 4c, van de richtlijn wordt hiermee omgezet.

De formulering van categorie D 32.5 sluit iets beter aan bij de richtlijn, terwijl tevens de afbakening met categorie D 32.7 is verbeterd. Het assembleren van motoren komt namelijk ook voor bij motorrevisiebedrijven, hetgeen onder categorie D 32.7 valt.

Categorie D 32.6 is ongewijzigd.

D 33 (glasfabrieken)

Het begrip 'inrichting' is gewijzigd in 'installatie' en de termen 'bewerken of verwerken' zijn overeenkomstig de richtlijn geschrapt.

D 34 (chemische industrie)

In categorie D 34.1 is het 'formuleren' van bestrijdingsmiddelen vervallen. Onder de richtlijn valt namelijk alleen 'productie'.

Categorie D 34.2 is ongewijzigd gebleven.

In categorie D 34.3 zijn 'gehalogeneerde organische verbindingen' vervallen, omdat deze niet onder de richtlijn vallen.

Categorie D 34.4 (vervaardigen van kunstmest) is vervallen, omdat deze activiteit niet in de richtlijn voorkomt. In plaats daarvan is een nieuwe activiteit in categorie 34.4 opgenomen: 'De oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting, behorend tot de chemische industrie, bestemd voor de behandeling van tussenproducten en vervaardiging van chemicaliën'. Bijlage II, onder 6a, van de richtlijn wordt hiermee zorgvuldiger omgezet.

Bij categorie D 34.5 is meer aangesloten bij de formulering van de richtlijn en is derhalve het 'bewerken of verwerken van chemische farmaceutische producten' vervallen alsmede 'alkenen en stikstofverbindingen'.

D 35 tot en met D 40 (voedings- en genotmiddelenindustrie)

In categorie D 35 onder a is het 'bewerken en verwerken' vervallen omdat de richtlijn alleen spreekt over het 'vervaardigen van plantaardige en dierlijke oliën en vetten'. Onder b is 'traan' vervangen door 'visolie', zijnde de term die de richtlijn hanteert.

In categorie D 36 is 'inrichting voor het vervaardigen van consumtiemelk etc.' vervangen door de term van de richtlijn, te weten 'zuivelfabriek'.

De categorieën D 37.1 (bierbrouwerij) en D 37.2 (mouterij) zijn ongewijzigd gebleven.

De formulering van categorie D 38.1 (inrichting voor het vervaardigen van suiker uit suikerbieten) is gewijzigd en sluit beter aan op de formulering van de richtlijn, zijnde 'suikerfabrieken'. Het vervaardigen van suiker uit suikerriet valt hier ook onder.

De formulering van categorie D 38.2 (inrichting voor het vervaardigen van limonade) sluit beter aan bij de formulering van de richtlijn, zijnde 'siroopfabrieken'. Inhoudelijk maakt dit waarschijnlijk geen verschil.

De formulering van categorie D 38.3 (inrichting voor het vervaardigen van suikerwerk) sluit aan op de term van de richtlijn, zijnde 'suikerwarenfabrieken'. De term 'fabriek' sluit het ambachtelijk maken van snoep uit.

In categorie D 39.1 is 'inrichting' overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'installatie': een installatie bestemd voor het slachten van dieren. Zelfslachtende slaggers vallen hier niet onder.

In D 39.2 is eveneens inrichting gewijzigd in installatie. De richtlijn spreekt hier over vilderijen. Omdat de woord ongebruikelijk is en zelf in het Nederlandse woordenboek niet voorkomt, is deze term niet overgenomen.

In categorie D 40 is 'inrichting voor het vervaardigen van zetmeel' gewijzigd in 'zetmeelfabriek', zijnde de term van de richtlijn. Inhoudelijk maakt dit waarschijnlijk geen verschil.

D 41 en D 42 (textiel- leder-, hout- en papierindustrie)

In categorie D 41.1 is 'inrichting' overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'installatie'.

Categorie D 41.2 (leerlooielij) is overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'installatie voor het looien van huiden'.

Categorie D 42 (inrichting voor het vervaardigen, bewerken, verwerken of behandelen van hout of houten voorwerpen) is vervallen, omdat het niet voorkomt in de richtlijn en het milieubelang ook kan worden behartigd via de milieuvergunning.

D 43 (auto- en motorrace-circuits)

Wat betreft de formulering wordt de formulering van de richtlijn gevolgd. Inhoudelijk zullen er waarschijnlijk geen of nauwelijks wijzigingen zijn voor de praktijk.

D 44 (munitiefabrieken)

Deze categorie komt niet voor in de richtlijn en is derhalve vervallen. Het milieubelang kan ook worden behartigd door middel van de milieuvergunning.

D 45 (terugwinning of vernietiging van explosieve stoffen)

Het begrip 'inrichting' is overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'installatie'.

D 46 (smelten van minerale stoffen)

Het begrip 'inrichting' is overeenkomstig de richtlijn gewijzigd in 'installatie'.

D 47 (vervaardigen van keramische producten)

Overeenkomstig de richtlijn is ter verduidelijking de zinsnede toegevoegd 'in het bijzonder dakpannen, bakstenen, vuurvaste stenen, tegels, aardewerk of porselein'.

D 48 (aquaducten)

Overeenkomstig bijlage II, onder 10j, van de richtlijn is toegevoegd: 'over lange afstand'.

De drempel in kolom 2 is een invulling van lange afstand.

D 49 (peilwijzigingen)

Dit betreft een overheveling van C 27 (zie aldaar).

De in kolom 2 van categorie C 27 voorkomende drempelwaarden zijn thans opgenomen in kolom 1 van D 49. Voorts is de bestaande verwijzing in kolom 2 van C 27.3 naar de Wet inrichting landelijke gebieden en de Reconstructiewet Midden Delfland niet meer opgenomen in categorie D 49.3 omdat peilbesluiten tegenwoordig alleen op basis van de Waterwet worden genomen. Indien een waterbeheersingsproject voor landbouwdoeleinden betrekking heeft op een structurele verlaging van het (streef-)peil van een oppervlaktewater dan gelden de drempels van categorie D 13.

D 50 (ontwikkelen en beproeven van nieuwe methoden of producten)

Deze categorie is toegevoegd, ter implementatie van bijlage II, onder 13, tweede streepje, van de richtlijn.

D 51 (restcategorie)

Dit is een restcategorie, zoals aangegeven in paragraaf 2 onder a. van deze toelichting.

Aansluitend bij de huidige jurisprudentie als gevolg van het arrest van het Hof van Justitie van 15 oktober 2009, zal het bevoegd gezag zich ervan moeten vergewissen of er ook bij activiteiten onder de drempelwaarden sprake is van bijzondere omstandigheden, als bedoeld in bijlage III van de richtlijn die leiden tot het oordeel dat de activiteit aanzienlijke negatieve gevolgen voor het milieu zou kunnen hebben.